

vistnok ikke fra Forslagsstillernes Side vil være Noget til Ginder for at foretage en saadan Rettelse som den, der blev antydet af flere ærede Medlemmer.

Finantsministeren (Strup): Naar jeg før udtalte, at jeg ganske stod paa samme Standpunkt som, da jeg under Finantslovens 2den Behandling udtalte mig om Spørgsmaalet, gjaldt denne Udtalelse selvfølgelig ogsaa det, som den ærede sidste Læser oplæste af mit Foredrag den Gang. Men jeg maa erindre den ærede Læser om, at denne Udtalelse af mig gjaldt ikke Laanene til Sparekasserne, ikke den indskrænkede, begrænsede Anvendelse af Statsmidler, jeg maa erindre den ærede Læser om, at jeg een Gang, gjentagne Gange udtryffeligt udtalte mig for, at man vilde indirekte gjøre stor Uret, naar man vilde anvende Statens Midler til at bære Trykket paa et enkelt Punkt, uden at tage noget Hensyn til det ligesaa stærke Tryk, som hviler paa mangfoldige andre Steder, og en anden Gang, at naar en saadan Hjælp skulde ydes, maa den ydes saa vidt mulig ligelig overalt, hvor Livens Tryk havde gjort sig gjældende paa lignende Maade. Jeg tror, at hele min Udtalelse den Gang noksom har Præget af, at min Mening utvivlsomt var den, at dersom der nu skulde trædes umiddelbart hjælpende til med Statsmidler, maatte det ikke være for kun at hjælpe paa de enkelte Steder, i en begrænset Kreds, paa en enkelt Klasse af dem, der lide under Trykket, men da maatte det ske saaledes, at Statshjælpen kunde komme Alle til Gode, der i lige Grad lide under Livens Tryk. Jeg tror ikke, at min Udtalelse paa nogen Maade kunde misforstaas, — Det andet Bilkav, om jeg saa maa sige, der blev stillet af mig, det, at der maatte gives mig Midler til at stabe en selvstændig Laanebestyrelse i Lighed med i 1857, kan umulig anses fyldestgjort ved § 2, derom behøver jeg neppe at udtale mig mere. I 1857 stabtes en Laanebestyrelse umiddelbart af den Minister, som bar Ansvaret for Anvendelsen af Pengene. I 1857 stillede en Opgave — jeg kan henvise til Lovene af 12te og 18de December 1857 derom saa vel som til den paafølgende Bekjendtgjørelse om Anvendelsen af Midlerne — en Opgave, der betegnes i Lovene saaledes, i den ene Lov: „Bevilling til Deltagelse i Foranstaltninger i Anledning af de forhaandenværende Omsætningsforhold,“ i den anden Lov, den, hvorved Indenrigsministeren bemyndiges til at udlaane 300,000 £, udtrykkes det saaledes: „hvilket Bælsb skal kunne benyttes til Lettelse af Omsætningsforholdene“. Og paa hvilken Maade fandt da disse Midler deres Anvendelse? Ærede Medlemmer, som maatte interessere sig derved, kan jeg henvise til den endelige Opgjørelse af Laanekassens Status, den Gang, da den afsluttede sin Virksomhed, saaledes som denne fremkom i 1860. Jeg skal gjøre ærede

Medlemmer opmærksomme paa, at Anvendelsen skete dels til Udlaan, dels til Indkjøb af Effekter, navnlig Kreditforeningspapirer, dels til Diskontering af Bøgler; altsaa paa flere af Omsætningsens Omraader blev Hjælpen ydet og særlig ved Udlaan til et Bælsb af omtrent 2½ Million Rigsdaler, og de faldt alle i følgende Grupper: Der blev udlaant til Kommuner omtrent 7 Gange 100,000 Rdl., til Sparekasser omtrent 7 Gange 100,000 Rdl., til Handlende mellem 4- og 500,000 Rdl., til Landeieendomsbesiddere omtrent 300,000 Rdl., til Haandværkere omtrent 100,000 Rdl. og til Fabrikanter omtrent 100,000 Rdl. Ærede Medlemmer ville altsaa se, at der er en himmelvid Forskjel ikke alene paa den Laanebestyrelse, der stabtes i 1857, men ogsaa paa den Virksomhed, der blev udfødt i 1857 af denne Bestyrelse, og paa den Anvendelse, som de Midler, der den Gang blev stillede til Raadighed, fandt — en himmelvid Forskjel.

Bælsb: Jeg maa begynde med at bringe de ærede Forslagsstillere min Tak, fordi de i det Mindste ville yde deres Bidrag til at lette de nuværende Omsætningsforhold. Men Grunden, hvorfor jeg har begjæret Ordet, er navnlig de Udtalelser, som kom fra det ærede Medlem fra Bordingborgkredsen (Schroll), idet jeg vel i det Hele maa være enig med det ærede Medlems Opfattelse, men jeg dog tillige finder det rigtigt, at ekstraordinære Forhold altid kræve ekstraordinære Foranstaltninger, og jeg kan ikke se rettere end, at de Forhold, hvorunder vi nu leve, og som grunde sig paa mange forskellige sammenstødende Omstændigheder, ere af den Bestaffenhed, at det ikke vilde være urimeligt, da vi dog vide, at Statskassen for Dieblisset ligger inde med ikke saa faa af Borgernes og Stattenes Penges, at træde til, hvor der paa en fornuftig Maade kan gjøres Noget ikke alene for dem, der gjøre Laan, men for i det Hele taget at sætte Landet i Stand til at yde fremtidig til Statskassens Lærv. Det er ikke uvigtigt, om Borgernes Statteevne i Landet svæktes, men dette kan let ske, saa snart man under Omstændigheder, hvor Statskassen virkelig kunde yde en Støtte, undlader dette og lader ikke saa Statteydere, som ad indirekte eller direkte Veie kunde tilføre Staten Fordel, sættes ude af Stand til at yde denne Gavn og falde tilbage i en Uvirksomhed, hvori de Intet kunne yde Samfundet. Det er denne Betragtning, som gjør, at jeg vil støtte de ærede Medlemmers Forslag. Men jeg vil sige nogle Bemærkninger til, som de ærede Herrer eller det ærede Thing maatte vil tilgive, at jeg maa fremsætte ved en saadan Leilighed. Det er et stort Gode for Samfundet i det Hele og for en Del af vore Medborgere, at der dog gjøres Noget for at holde Rentefoden nede paa et nogenlunde lavt Stade, thi, mine Herrer, jeg skyr ikke at sige det aldeles bestemt;